

2022

ECONOMICS

(Honours)

Paper : ECO-HC-5016

(Indian Economy—I)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Answer either in English or in Assamese

1. Answer any ten from the following : $1 \times 10 = 10$

তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো দহটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is the density of population in India according to 2011 Census?

২০১১ চনৰ লোকপিয়ল অনুসৰি ভাৰতৰ জনসংখ্যাৰ ঘনত্ব কি ?

(b) Define sex ratio.

লিংগ অনুপাতৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(c) Which age structure is important for demographic dividend?

জনসংখ্যিক লভ্যাংশৰ কাৰণে কোনটো বয়সৰ গাঠনিৰ প্ৰয়োজন হয় ?

(2)

- (d) Which neighbouring country of India has the lowest unemployment rate?
ভাৰতৰ চুবুৰীয়া দেশ কোনখনৰ নিবনুৱা হাৰ আটাইতকৈ সৰ্বনিম্ন ?
- (e) What is human capital?
মানৱ মূলধন কি ?
- (f) Write one limitation of new industrial policy.
নতুন ঔদ্যোগিক নীতিৰ এটা সীমাবদ্ধতা লিখা।
- (g) Mention one factor responsible to increase savings and investment in India.
ভাৰতত সঞ্চয় আৰু বিনিয়োগ বৃদ্ধি হোৱাৰ এটা কাৰক উল্লেখ কৰা।
- (h) Give one characteristic of India's age composition.
ভাৰতৰ জনসংখ্যাৰ বয়সৰ গাঠনিৰ এটা বৈশিষ্ট্য লিখা।
- (i) What is the MRTP Act?
MRTP আইন কি ?
- (j) Mention one health care scheme introduced in India.
ভাৰতত প্ৰৱৰ্তন কৰা স্বাস্থ্যসেৱা আঁচনি এটাৰ নাম উল্লেখ কৰা।
- (k) Write one important structural change arising out of economic development in India.
ভাৰতত অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ দ্বাৰা সংঘটিত হোৱা এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ কাঠামোগত পৰিৱৰ্তন লিখা।

A23/290

(Continued)

(3)

- (l) Mention one factor responsible for regional disparity in India.
ভাৰতত আঞ্চলিক অসমতাক প্ৰভাৱিত কৰা এটা কাৰক উল্লেখ কৰা।
- (m) Which sector contributes maximum to the GDP of India?
ভাৰতৰ মুঠ ঘৰুৱা উৎপাদনলৈ কোনটো খণ্ডই সৰ্বাধিক অৰিহণা যোগায় ?
- (n) Write one factor responsible for the environmental degradation in India.
ভাৰতত পৰিৱেশগত অৱনতিক প্ৰভাৱিত কৰা এটা কাৰক লিখা।
- (o) What is relative poverty?
আপেক্ষিক দৰিদ্ৰতা কি ?
- (p) Write one important measure to stop natural growth rate of population.
জনসংখ্যাৰ প্ৰাকৃতিক বৃদ্ধিৰ হাৰ বন্ধ কৰিবলৈ এটা উপায় লিখা।
- (q) Give one demographic feature of Vietnam.
ভিয়েটনামৰ এটা জনতাত্ত্বিক বৈশিষ্ট্য লিখা।
- (r) Mention one criticism of economic reforms.
অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰৰ এটা সমালোচনা উল্লেখ কৰা।

A23/290

(Turn Over)

2. Answer any five from the following :
তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো পাঁচটাৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) What is NITI Aayog?
NITI Aayog কি ?
- (b) Define sustainable development.
বহনক্ষম উন্নয়নৰ সংজ্ঞা দিয়া ।
- (c) What is poverty line?
দাৰিদ্রা সীমাৰেখা কি ?
- (d) Write the components of human development index.
মানব উন্নয়ন সূচাংকৰ উপাদানবোৰ লিখা ।
- (e) Mention two reasons of educated unemployment in India.
ভাৰতৰ শিক্ষিত নিবনুৱাৰ দুটা কাৰণ উল্লেখ কৰা ।
- (f) Point out two important causes responsible for increasing inequality in India.
ভাৰতৰ বৰ্ধিত অসমতাক প্ৰভাৱিত কৰা দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ কাৰণ উল্লেখ কৰা ।
- (g) What is meant about the rural-urban population composition in India?
ভাৰতৰ গ্ৰাম্য-নগৰীয়া জনসংখ্যাৰ গাঠনি বুলিলে কি বুজা ?
- (h) Mention two schemes for elementary education in India.
ভাৰতৰ প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ দুখন আঁচনি উল্লেখ কৰা ।

(i) What are the initiatives recently taken by government to enhance skill among workers?
শ্ৰমিকৰ মাজত দক্ষতা বৃদ্ধি কৰিবৰ বাবে সাম্প্ৰতিক সময়ত চৰকাৰে লোৱা উপায়সমূহ কি কি ?

(ii) Why were economic reforms introduced in India?
ভাৰতত অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰ কিয় প্ৰৱৰ্ত্তন কৰা হৈছিল ?

3. Answer any four from the following : 5×4=20
তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) What are the major demographic issues in India?
ভাৰতৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ জনতাত্ত্বিক সমস্যাবোৰ কি কি ?
- (b) Write a note on malnutrition in rural areas of India.
ভাৰতৰ গ্ৰাম্য অঞ্চলৰ অপুষ্টিৰ ওপৰত এটি টোকা লিখা ।
- (c) Explain the nature of unemployment problem in India.
ভাৰতৰ নিবনুৱা সমস্যাৰ প্ৰকৃতিৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা ।
- (d) Explain the relationship between population growth and economic development in the context of Indian economy.
ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ আধাৰত জনসংখ্যা বৃদ্ধি আৰু অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ মাজৰ সম্পৰ্কটো বৰ্ণনা কৰা ।

- (e) Discuss briefly the poverty alleviation programme introduced in India during the planning period.

পৰিকল্পনাৰ কালছোৱাত ভাৰতত প্ৰৱৰ্তন কৰা দৰিদ্ৰতা দূৰীকৰণৰ আঁচনিসমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ বৰ্ণনা কৰা।

- (f) What are the main features of the Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Act (MGNREGA)? মহাত্মা গান্ধী জাতীয় গ্ৰামীণ কৰ্মসংস্থান গ্যাবাৰ্ণ্টি আইন (MGNREGA) ৰ মুখ্য বৈশিষ্ট্যসমূহ কি কি ?

- (g) Explain the role of institution towards attaining economic development of a country like India.

ভাৰতৰ নিচিনা দেশত অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন অৰ্জন কৰিবলৈ অনুস্থানৰ ভূমিকা বৰ্ণনা কৰা।

- (h) Briefly discuss the new education policy introduced in India.

ভাৰতত প্ৰৱৰ্তন কৰা নতুন শিক্ষানীতিৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।

4. Answer any four questions from the following : $10 \times 4 = 40$

তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) What is demographic dividend? Discuss the problems faced by India to realize the demographic dividend.

জনতাত্ত্বিক লভ্যাংশ কি? জনতাত্ত্বিক লভ্যাংশ বাস্তৱত পৰিণত কৰিবলৈ ভাৰতবৰ্ষই সম্মুখীন হোৱা সমস্যাবোৰ আলোচনা কৰা।

- (b) Discuss the main features of Indian economy at the time of Independence.

স্বাধীনতাৰ সময়ত ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ মূল বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।

- (c) Explain the current state of primary health facilities in India.

ভাৰতৰ প্ৰাথমিক স্বাস্থ্য সুবিধাৰ বৰ্তমান অৱস্থাটো বৰ্ণনা কৰা।

- (d) Describe the trend of poverty in India in the Post-Reform Period.

আৰ্থিক সংস্কাৰ পিছৰে পৰা ভাৰতৰ দাৰিদ্ৰ্য প্ৰৱণতাৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা।

- (e) Give an assessment of Indian population in terms of quality.

ভাৰতীয় জনসংখ্যাৰ গুণমানৰ ভিত্তিত এটা মূল্যায়ন কৰা।

- (f) Explain the causes and consequences of unemployment problem in India.

ভাৰতৰ নিবনুৱা সমস্যাৰ কাৰণ আৰু ফলাফলৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা।

- (g) Discuss the growth of Indian economy during the Reform Period.

আৰ্থিক সংস্কাৰৰ সময়ছোৱাত ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ বিকাশৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

2022

ECONOMICS

(Honours)

Paper : ECO-HC-5026

(Development Economics—I)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks
for the questions

Answer either in English or in Assamese

1. Answer any ten of the following as directed : 1×10=10

তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো দহটাৰ নিৰ্দেশানুসৰি উত্তৰ কৰা :

(a) What is meant by below poverty line?
নিম্ন দৰিদ্ৰতা ৰেখাই কি বুজায় ?

(b) Define democracy.
গণতন্ত্ৰৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(c) Define the term 'per capita income'.
'জনমূৰি আয়'ৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(Turn Over)

(h) What was the Great Leap Forward programme? Explain the impact of Great Leap Forward programme on Chinese economy.

মহান অগ্রগামী পদক্ষেপণ আঁচনি কি আছিল? চীনা অর্থনীতিত মহান অগ্রগামী পদক্ষেপণ আঁচনিৰ প্ৰভাৱৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা।

(i) What were the major structural changes that were brought about by the liberalization of the Indian economy in the 1990s?

১৯৯০ দশকৰ ভাৰতীয় অর্থনীতিৰ উদাৰীকৰণৰ ফলত ঘটা প্ৰধান কাঠামোগত পৰিৱৰ্তনসমূহ কি কি ?

(j) Give a comparative study of India, China and Pakistan with respect to sectorwise contribution to GDP and human development index value.

মুঠ ঘৰুৱা উৎপাদনলৈ ক্ষেত্ৰভিত্তিক অৰিহণা আৰু মানৱ উন্নয়ন সূচাংকৰ জৰিয়তে ভাৰত, চীন আৰু পাকিস্তানৰ মাজত এটা তুলনামূলক অধ্যয়ন দাঙি ধৰা।

(2)

- (d) What is meant by income inequality?
আয়ৰ অসমতা বুলিলে কি বুজা ?
- (e) Define incremental capital-output ratio in the context of Harrod-Domar model.
হেৰড-ড'মাৰৰ আৰ্হিৰ আধাৰত বৰ্ধিত মূলধন-উৎপাদন অনুপাতৰ সংজ্ঞা দিয়া।
- (f) What is the golden rule in Solow model?
চ'লৰ আৰ্হিত সোণালী নীতি কি ?
- (g) Write one characteristic of the poor.
দৰিদ্ৰৰ এটা বৈশিষ্ট্য লিখা।
- (h) What is meant by technical progress?
কৌশলগত উন্নতি বুলিলে কি বুজা ?
- (i) Define natural growth rate.
স্বাভাৱিক বিকাশৰ হাৰৰ সংজ্ঞা দিয়া।
- (j) What is social institution?
সামাজিক সংস্থাই কি বুজায় ?
- (k) Mention two alternative measures of development.
উন্নয়নৰ দুটা বিকল্প সূচক উল্লেখ কৰা।

A23/291

(Continued)

(3)

- (l) What is meant by absolute poverty?
চৰম দৰিদ্ৰতা বুলিলে কি বুজা ?
- (m) What is meant by endogenous growth?
আভ্যন্তৰীণ বিকাশ বুলিলে কি বুজা ?
- (n) Define a political institution.
এটা ৰাজনৈতিক অনুষ্ঠানৰ সংজ্ঞা দিয়া।
- (o) Mention a measure of growth to study international variation.
বিকাশৰ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় পৰিৱৰ্তন মাপৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা এটা সূচক উল্লেখ কৰা।
- (p) What is meant by vicious circle of poverty?
দৰিদ্ৰতাৰ পাকচক্ৰ বুলিলে কি বুজা ?
- (q) What is the HDI rank of India in UNDP Human Development Report, 2021-22?
UNDP ৰ মানৱ উন্নয়ন প্ৰতিবেদন, 2021-22ৰ মতে ভাৰতৰ মানৱ সম্পদ উন্নয়ন সূচক (HDI)ৰ স্থান কিমান ?
- (r) What is steady state in Solow model?
চ'লৰ আৰ্হিত নিয়মিত অৱস্থা কি ?

A23/291

(Turn Over)

2. Answer any five questions very briefly : 2×5=10
যি কোনো পাঁচটা প্রশ্নৰ অতি চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) What is meant by knife-edge equilibrium?

চুৰী-ধাৰৰ ভাৰসাম্য বুলিলে কি বুজা ?

(b) Define Gini coefficient.

গিনি সহগৰ সংজ্ঞা দিয়া ।

(c) Mention two differences between growth and development.

বিকাশ আৰু উন্নয়নৰ মাজৰ দুটা পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰা ।

(d) Give two reasons of relative poverty.

আপেক্ষিক দৰিদ্ৰতাৰ দুটা কাৰণ লিখা ।

(e) Mention two non-economic factors which determine economic development.

দুটা অনা-অৰ্থনৈতিক কাৰক উল্লেখ কৰা যিয়ে অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন নিৰ্ধাৰণ কৰে ।

(f) Write two features of modern economic growth.

আধুনিক অৰ্থনৈতিক বিকাশৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা ।

(g) Mention two differences between Harrod and Domar model of growth.

হেৰড আৰু ড'মাৰৰ বিকাশ আৰ্হিৰ মাজৰ দুটা পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰা ।

(h) Write two assumptions of Solow's model of long-run growth.

চ'ল'ৰ দীৰ্ঘকালীন বিকাশ আৰ্হিৰ দুটা অধিধাৰণা লিখা ।

(i) Give two examples of government failure.

চৰকাৰী বিফলতাৰ দুটা উদাহৰণ দিয়া ।

(j) What is meant by disinvestment?

নিবিনিয়োগ বুলিলে কি বুজা ?

3. Answer any four of the following questions : 5×4=20

তলৰ প্রশ্নসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Discuss any three problems of measuring economic development.

অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন মাপনৰ যি কোনো তিনিটা সমস্যা আলোচনা কৰা ।

(b) Briefly discuss the factors which influence economic development of an underdeveloped country.

এখন অনুন্নত দেশৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰা উপাদানসমূহ চমুকৈ আলোচনা কৰা ।

(6)

- (c) Write a note on inequality axioms.
অসমতাৰ স্বীকাৰ্যৰ ওপৰত এটা টোকা দিয়া।
- (d) Justify per capita income as an index of economic development.
অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ সূচক হিচাপে জনমুখী আয়ৰ ব্যৱহাৰ ব্যাখ্যা কৰা।
- (e) Discuss the concept of economic inequality.
অৰ্থনৈতিক অসমতাৰ ধাৰণাটো আলোচনা কৰা।
- (f) Discuss the need for balanced regional development in case of underdeveloped countries.
অনুন্নত ৰাষ্ট্ৰৰ ক্ষেত্ৰত সুমন আঞ্চলিক উন্নয়নৰ প্ৰয়োজনীয়তা ব্যাখ্যা কৰা।
- (g) Write a short note on rural-urban economic gap.
গ্ৰাম্য আৰু চহৰীয়া অৰ্থনৈতিক ফাঁকৰ ওপৰত এটা চমু টোকা দিয়া।
- (h) Explain how democracy and economic growth are interlinked.
গণতন্ত্ৰ আৰু অৰ্থনৈতিক বিকাশ কিদৰে আন্তঃসংযোজিত, ব্যাখ্যা কৰা।

A23/291

(Continued

(7)

4. Answer any four of the following questions :
তলৰ প্ৰশ্নবৃহৎ দি কোনো চবিত্টিৰ উত্তৰ দিয়া : 10×4=40
- (a) Explain the various alternative measures of economic development.
অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ বিভিন্ন বিকল্প মাপসূচী ব্যাখ্যা কৰা।
- (b) Discuss the international variations in per capita income (PCI) and human development index (HDI) measures.
জনমুখী আয় আৰু মানৱ উন্নয়ন সূচকৰ মাপৰ ভিত্তিতে আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় প্ৰভেদ ব্যাখ্যা কৰা।
- (c) Compare development trajectories across nations and within them.
ৰাষ্ট্ৰসমূহৰ মাজত আৰু ৰাষ্ট্ৰৰ ভিতৰত উন্নয়নৰ পথসমূহৰ তুলনা কৰা।
- (d) Explain the construction of the Human Development Index.
মানৱ উন্নয়ন সূচকৰ গঠনি ব্যাখ্যা কৰা।
- (e) Discuss the conditions of steady growth in the context of Solow model.
চ'ল'ৱ আৰ্থিক আধাৰত নিয়মিত বিকাশৰ চৰ্তসমূহ আলোচনা কৰা।
- (f) Explain endogenous growth theory.
আভ্যন্তৰীণ বিকাশ তত্ত্ব ব্যাখ্যা কৰা।

A23/291

(Turn Over)

(g) Discuss the main features of Harrod-Domar model of growth.
হেৰড-ড'মাৰৰ বিকাশৰ আৰ্হিটোৰ মূল বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।

(h) Explain the technique of Lorenz curve to measure inequality.
অসমতা মাপনৰ বাবে ব্যৱহৃত ল'ৰেঞ্জ বেকাৰ কৌশল ব্যাখ্যা কৰা।

(i) Explain the role of State institutions in economic development.
চৰকাৰী অনুষ্ঠানসমূহৰ দেশৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত ভূমিকা সম্বন্ধে আলোচনা কৰা।

(j) Discuss, in detail, the consequences of corruption in the economy.
এখন অৰ্থনীতিত দুৰ্নীতিৰ পৰিণামসমূহ বিশদভাৱে ব্যাখ্যা কৰা।

2022

ECONOMICS
(Honours Elective)

Paper : ECO-HE-5036

(Public Finance)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either in English or in Assamese

1. Answer any ten of the following as directed :
1×10=10

তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো দহটাৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া :

(a) Define proportional tax.

আনুপাতিক কৰৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(b) Who developed the ability to pay theory of taxation?

কৰ প্ৰদান সামৰ্থ্যৰ নীতিটো কোনে উন্নীত কৰিছিল ?

(c) Write one objective of fiscal policy.

ৰাজকোষীয় নীতিৰ এটা উদ্দেশ্য লিখা।

(Turn Over)

- (d) Give the concept of collective wants.
সামূহিক অভাৱৰ ধাৰণাটো লিখা।
- (e) On which goods customs duty is applicable?
কোনবোৰ সামগ্ৰীৰ ক্ষেত্ৰত বহিঃশুল্ক প্ৰযোজ্য হয়?
- (f) What is budget deficit?
বাজেট ঘাট কি?
- (g) What is tax buoyancy?
কৰৰ প্ৰাৰিতা কি?
- (h) Write one merit of indirect tax.
পৰোক্ষ কৰৰ এটা সুবিধা লিখা।
- (i) Give one principle of local finance.
স্থানীয় বিত্তৰ এটা নীতি লিখা।
- (j) What is corporate tax?
নিগম কৰ কি?
- (k) In which year was Twelve Finance Commission started?
কোন চনত দ্বাদশ বিত্ত আয়োগ আৰম্ভ হৈছিল?
- (l) Write one limitation of individual finance.
ব্যক্তিগত বিত্তৰ এটা সীমাবদ্ধতা লিখা।

- (m) Mention one of the challenges of fiscal federalism in India.
ভাৰতৰ যুক্তৰাষ্ট্ৰীয় বিত্ত ব্যৱস্থাৰ এটা প্ৰত্যাহ্বান উল্লেখ কৰা।
- (n) Give one example of source of tax revenue included in State Schedule.
ৰাজ্য তালিকাত অন্তৰ্ভুক্ত হোৱা কৰ বাজহৰ এটা উৎসৰ উদাহৰণ দিয়া।
- (o) What are the two main causes of market failure?
বজাৰ ব্যৰ্থতাৰ দুটা মুখ্য কাৰণ কি কি?
- (p) Who is the father of India's tax reforms?
ভাৰতীয় কৰ সংস্কাৰৰ পিতৃ কোন?
- (q) What is a non-rival good?
অ-প্ৰতিদ্বন্দ্বী সামগ্ৰী কি?
- (r) In India, which of the following formulates the fiscal policy?
ভাৰতত তলৰ কোনটোৰে বাজকোষীয় নীতি প্ৰণয়ন কৰে?
- (i) RBI
আৰ. বি. আই.
- (ii) Ministry of Finance
বিত্ত বিভাগ

(4)

(iii) Planning Commission

পৰিকল্পনা আয়োগ

(iv) Finance Commission

বিত্ত আয়োগ

(Choose the correct option)

(শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

2. Answer any five from the following questions :

2×5=10

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো পাঁচটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Define merit goods.

উত্তম গুণমানক দ্ৰব্যৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(b) Mention two differences between social and individual goods.

সামাজিক আৰু ব্যক্তিগত দ্ৰব্যৰ দুটা পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰা।

(c) Define fiscal policy.

বাজকোষীয় নীতিৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(d) What is Goods and Services Tax (GST)?

দ্ৰব্য আৰু সেৱা কৰ কি ?

(e) Mention two reforms that have been occurred in the indirect tax structure of Indian tax system.

ভাৰতীয় কৰ ব্যৱস্থাৰ পৰিষ্কাৰ কৰত ঘটা দুটা সংস্কাৰ উল্লেখ কৰা।

A23/322

(Continued)

(5)

(f) What is federal finance?

যুক্তৰাষ্ট্ৰীয় বিত্ত ব্যৱস্থা কি ?

(g) Write two objectives of budgetary policy.

বাজেটীয় নীতিৰ দুটা উদ্দেশ্য লিখা।

(h) What are the Schedules under which resources are divided between Centre and State in India?

ভাৰতৰ কেন্দ্ৰ আৰু ৰাজ্যসমূহৰ মাজত সম্পদ বিভাজন হোৱা অনুসূচীবোৰ কি কি ?

(i) Point out various sources of local finance.

স্থানীয় বিত্তৰ বিভিন্ন উৎসসমূহ উল্লেখ কৰা।

(j) Why is current account deficit important?

চলিত হিচাপৰ ঘাট কিয় গুৰুত্বপূৰ্ণ ?

3. Answer any four from the following questions :

5×4=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Distinguish between public finance and private finance.

চৰকাৰী বিত্ত আৰু ব্যক্তিগত বিত্তৰ মাজত পাৰ্থক্য দাঙি ধৰা।

A23/322

(Turn Over)

- (b) Explain the concept of public goods and market failure.
বাজহুৱা দ্ৰব্য আৰু বজাৰ ব্যৰ্থতাৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।
- (c) Briefly discuss the ability to pay theory of taxation.
কৰ প্ৰদান সামৰ্থ্যৰ নীতিটো চমুকৈ আলোচনা কৰা।
- (d) Write a note on Municipalities and Gaon Panchayats in India.
ভাৰতৰ পৌৰসভা আৰু গাঁও পঞ্চায়তৰ ওপৰত এটি টোকা লিখা।
- (e) What are the functions of Finance Commission?
বিত্ত আয়োগৰ কাৰ্যাৱলী কি কি?
- (f) Explain the structure of public budget.
বাজহুৱা বাজেটৰ গঠন সম্পৰ্কে বৰ্ণনা কৰা।
- (g) Point out the merits of progressive and regressive taxation.
ক্ৰমবৰ্ধমান আৰু ক্ৰমহ্রাসমান কৰ ব্যৱস্থাৰ সুবিধাসমূহ উল্লেখ কৰা।
- (h) Briefly discuss the allocation and distribution function of public finance.
বাজহুৱা অৰ্থবিজ্ঞানৰ সঞ্চালনমূলক আৰু বিতৰণমূলক কাৰ্যাৱলী চমুকৈ আলোচনা কৰা।

4. Answer any four from the following questions :
তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :
10×4=40

- (a) What is public finance? Explain the nature and scope of public finance.
বাজহুৱা অৰ্থবিজ্ঞান কি? বাজহুৱা অৰ্থবিজ্ঞানৰ প্ৰকৃতি আৰু সুযোগৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা।
- (b) Critically explain the benefit principle of taxation.
কৰ ব্যৱস্থাৰ সুবিধা তত্ত্বটো সন্মালোচনা সহকাৰে বৰ্ণনা কৰা।
- (c) What are the public goods? Explain the characteristics of public good.
বাজহুৱা দ্ৰব্যবোৰ কি কি? বাজহুৱা দ্ৰব্যৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
- (d) Discuss the various principles of federal finance.
যুক্তৰাষ্ট্ৰীয় বিত্ত ব্যৱস্থাৰ বিভিন্ন নীতিসমূহ আলোচনা কৰা।
- (e) Explain the various types of budget deficits and their significance.
বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ ঘাটি বাজেট আৰু তাৰ তাৎপৰ্যবোৰ বৰ্ণনা কৰা।

(f) What is externality? Discuss the external economics and diseconomics of public goods.

বাহ্যিকতা কি? বাজহুৱা দ্ৰব্যৰ বাহ্যিক মিতব্যয়িতা আৰু অমিতব্যয়িতাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(g) Discuss the role of direct taxes in developing countries like India.

ভাৰতৰ নিচিনা উন্নয়নশীল দেশত প্ৰত্যক্ষ কৰৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

(h) Explain the term horizontal and vertical fiscal balance in federal system.

যুক্তৰাষ্ট্ৰীয় ব্যৱস্থাত অনুভূমিক আৰু উলম্ব সমতাৰ পৰিভাষা বৰ্ণনা কৰা।

(i) What is local finance? Explain the role of local finance in economic development?

স্থানীয় বিত্ত কি? অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত স্থানীয় বিত্তৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।

(j) Explain the various tools of fiscal policy in India.

ভাৰতত বাজকেষীয় নীতিৰ বিভিন্ন আহিলাসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

2022

ECONOMICS
(Regular Generic)

Paper : ECO-RG-5016

(Economic Development and Policy in India-I)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either in English or in Assamese

1. Answer the following as directed (any ten) :
1×10=10

তলত দিয়াসমূহৰ নিৰ্দেশানুসৰি উত্তৰ দিয়া (যি কোনো দহটা) :

(a) What is sustainable development?

বহনক্ষম উন্নয়ন কি?

(b) Mention one obstacle of economic development of India.

ভাৰতৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ এটা বাধা উল্লেখ কৰা।

(Turn Over)

(2)

(c) Are economic growth and economic development same?

অর্থনৈতিক বৃদ্ধি আৰু অর্থনৈতিক উন্নয়ন একেনে?

(d) Human resource is essential for economic development.

(Write True or False)

অর্থনৈতিক উন্নয়নৰ বাবে মানৱ সম্পদ অপৰিহাৰ্য।
(সঁচা নে মিছা লিখা)

(e) What is capital-output ratio?

মূলধন-উৎপাদন অনুপাত কি?

(f) Mention one character of Indian economy as a developing economy.

উন্নয়নশীল অর্থনীতি হিচাপে ভাৰতীয় অর্থনীতিৰ এটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

(g) What is death rate?

মৃত্যু হাৰ কি?

(h) What is the rate of urbanization in India according to 2011 Census?

২০১১ চনৰ লোকপিয়ল মতে ভাৰতৰ নগৰীকৰণৰ হাৰ কিমান?

A23/387

(Continued

(3)

(i) Mention one cause of low sex ratio of India.

ভাৰতৰ নিম্ন লিংগ অনুপাতৰ এটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

(ii) What is disguised unemployment?

ছদ্মবেশী নিবনুৱা কি?

(k) Write the full form of MGNREGA.

MGNREGAৰ পূৰ্ণ ৰূপ লিখা।

(l) In which sector of India does the highest percentage of working population get employment?

ভাৰতৰ কোনটো খণ্ডত কৰ্মনিয়োজিত জনসংখ্যাৰ সৰ্বোচ্চ শতাংশই নিয়োগ লাভ কৰে?

(m) What is meant by the unorganized sector?

অসংগঠিত খণ্ড বুলিলে কি বুজায়?

(n) Tendulkar Committee is related to poverty/agriculture.

(Choose the correct answer)

টেন্ডুলকাৰ কমিটি দৰিদ্ৰতা/কৃষিৰ লগত জড়িত।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

A23/387

(Turn Over)

(4)

- (o) When was economic reform started in India?
ভাৰতত কেতিয়া অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰ আৰম্ভ কৰা হৈছিল?
- (p) Who prepares the monetary policy of India?
ভাৰতৰ মুদ্রা নীতি কোনে প্ৰস্তুত কৰে?
- (q) What is competition policy?
প্ৰতিযোগিতা নীতি কি?
- (r) Mention one measure taken by the government to increase investment in India.
ভাৰতত বিনিয়োগ বৃদ্ধি কৰিবলৈ চৰকাৰে লোৱা এটা ব্যৱস্থা উল্লেখ কৰা।

2. Answer any five from the following : 2×5=10

তলত দিয়াসমূহৰ পৰা যি কোনো পাঁচটাৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Mention two indicators of economic growth.
অৰ্থনৈতিক বৃদ্ধিৰ দুটা সূচক উল্লেখ কৰা।
- (b) Suggest two measures to maintain sustainability of development.
উন্নয়নৰ বহনক্ষমতা ৰক্ষা কৰিবলৈ দুটা ব্যৱস্থা আগবঢ়োৱা।

A23/387

(Continued)

(5)

- (c) Mention two determinants of human capital formation.
মানব মূলধন গঠনৰ দুটা নিৰ্ধাৰক উল্লেখ কৰা।
- (d) Mention two importances of technology in development.
উন্নয়নত প্ৰযুক্তিৰ দুটা গুৰুত্ব উল্লেখ কৰা।
- (e) What is demographic dividend?
জনসংখ্যা-বিষয়ক লভ্যাংশ কি?
- (f) What are the literacy rates of males and females in India according to 2011 Census?
২০১১ চনৰ লোকপিয়ল মতে ভাৰতত পুৰুষ আৰু মহিলাৰ শিক্ষিতৰ হাৰ কিমান?
- (g) What is open unemployment?
মুক্ত নিবনুৱা কি?
- (h) Suggest two measures to reduce disguised unemployment.
ছদ্মবেশী নিবনুৱা কমাবলৈ দুটা পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা।
- (i) Write two causes of poverty in India.
ভাৰতত দৰিদ্ৰতাৰ দুটা কাৰণ লিখা।
- (j) What is Gadgil formula?
গেড্‌গিল সূত্র কি?

A23/387

(Turn Over)

(6)

3. Answer any four of the following questions :

তলত দিয়া প্রশ্নবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা : 5x4=20

- (a) Explain the issues of economic growth.
অর্থনৈতিক বিকাশৰ সমস্যাসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
- (b) How does capital formation affect development? Explain.
মূলধন গঠনে কিদৰে উন্নয়ন প্ৰভাৱান্বিত কৰে? ব্যাখ্যা কৰা।
- (c) What are the causes of urbanization in India? Explain.
ভাৰতত নগৰীকৰণৰ কাৰণসমূহ কি কি? ব্যাখ্যা কৰা।
- (d) Write a note on the density of population of India.
ভাৰতৰ জনসংখ্যাৰ ঘনত্বৰ ওপৰত এটা টোকা লিখা।
- (e) Explain the role of physical capital in development.
উন্নয়নত ভৌতিক মূলধনৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।
- (f) Explain the occupational structure of population in the organized sector of India.
ভাৰতৰ সংগঠিত খণ্ডত জনসংখ্যাৰ বৃত্তিগত গাঁথনি ব্যাখ্যা কৰা।
- (g) Explain the concept of underemployment.
আংশিক নিয়োগৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

A23/387

(Continued)

(7)

(ii) Explain the Centre-State financial relation in India.
ভাৰতৰ কেন্দ্ৰ-ৰাজ্য বিত্তীয় সম্পর্ক ব্যাখ্যা কৰা।

4. Answer any four of the following questions : 10x4=40

তলত দিয়া প্রশ্নবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Discuss the factors affecting economic development.
অর্থনৈতিক উন্নয়ন প্ৰভাৱান্বিত কৰা কাৰকসমূহ আলোচনা কৰা।
- (b) Discuss the trend of economic development of India since Independence.
স্বাধীনতাৰ পৰা ভাৰতৰ অর্থনৈতিক উন্নয়নৰ ধাৰা আলোচনা কৰা।
- (c) Discuss the role of various socio-economic institutions in the economic development of India.
ভাৰতৰ অর্থনৈতিক উন্নয়নত বিভিন্ন আৰ্থ-সামাজিক অনুষ্ঠানৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।
- (d) What are the causes of low capital formation in India? Discuss.
ভাৰতৰ নিম্ন মূলধন গঠনৰ কাৰণসমূহ কি কি? আলোচনা কৰা।

A23/387

(Turn Over)

(e) Discuss the causes of high rate of population growth of India.

ভাৰতৰ জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ উচ্চ হাৰৰ কাৰণসমূহ আলোচনা কৰা।

(f) Discuss the demographic profile of India.

ভাৰতৰ জনসংখ্যা-বিষয়ক ৰূপৰেখা আলোচনা কৰা।

(g) Discuss the employment schemes taken by the Government of India in the planning period.

পৰিকল্পনাৰ কালছোৱাত ভাৰত চৰকাৰে গ্ৰহণ কৰা নিয়োগ সম্পৰ্কীয় আঁচনিসমূহ আলোচনা কৰা।

(h) What are the causes of unemployment problem of India? Discuss.

ভাৰতৰ নিবনুৱা সমস্যাৰ কাৰণসমূহ কি কি? আলোচনা কৰা।

(i) Discuss the causes of large-scale income inequality in India.

ভাৰতৰ বৃহৎ পৰিমাণৰ আয় অসমতাৰ কাৰণসমূহ আলোচনা কৰা।

(j) Discuss the role of fiscal policy in India's economic development.

ভাৰতৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত বিত্ত নীতিৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

2022

ECONOMICS

(Honours Elective)

Paper : ECO-HE-5026

(Money and Financial Markets)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either in English or in Assamese

1. Answer the following questions (any ten) :
1×10=10

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো দহটা) :

(a) "Money is what money does." Who said it?

"মুদ্রাই যি কাৰ্য সম্পাদন কৰে সেয়েই মুদ্রা।" এইটো কোনে কৈছিল?

(b) Is cheque money? Give reasons.

চেক মুদ্রা হয়নে? কাৰণ দৰ্শোৱা।

(Turn Over)

(2)

- (c) What is Fiat money?
আদেশ মুদ্রা কি ?
- (d) What is high powered money?
উচ্চ ক্ষমতাসম্পন্ন মুদ্রা কি ?
- (e) Mention one component of financial market.
বিত্তীয় বজাৰৰ এটা উপাদান উল্লেখ কৰা।
- (f) Define money supply.
মুদ্রাৰ যোগানৰ সংজ্ঞা দিয়া।
- (g) What is stock market?
পুঁজি বজাৰ কি ?
- (h) Mention one character of capital market.
মূলধন বজাৰৰ এটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।
- (i) What is call money market?
অতি হ্রস্বকালীন মুদ্রাৰ বজাৰ কি ?
- (j) What is meant by financial system?
বিত্তীয় ব্যৱস্থা বুলিলে কি বুজায় ?
- (k) Give the concept of required reserve ratio.
প্রয়োজনীয় সংৰক্ষিত পুঁজিৰ অনুপাতৰ ধাৰণাটো দিয়া।

A23/321

(Continue

(3)

- (l) Define credit money.
আমানত মুদ্রাৰ সংজ্ঞা দিয়া।
- (m) What is bank rate?
বেংকৰ হাৰ কি ?
- (n) What is open market operation?
খোলা বজাৰ প্ৰক্ৰিয়া কি ?
- (o) Mention one objective of selective credit control policy of Central Bank.
কেন্দ্ৰীয় বেংকৰ গুণগত ঋণ নিয়ন্ত্ৰণ ব্যৱস্থাৰ এটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।
- (p) What is meant by monetary policy?
মুদ্রানীতি বুলিলে কি বুজায় ?
- (q) What are financial derivatives?
বিত্তীয় আহৰকসমূহ কি কি ?
- (r) Give the meaning of term structure of interest rates.
সুদৰ হাৰৰ কালগত গাঁথনিৰ অৰ্থ দিয়া।

A23/321

(Turn Over)

2. Write short answers of the following questions (any five) :
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ চমু উত্তৰ দিয়া (যি কোনো পাঁচটা) :

- (a) Write two functions of financial market.
বিত্তীয় বজাৰৰ দুটা কাৰ্য লিখা।
- (b) Distinguish between treasury bill market and commercial bill market.
ট্ৰেজাৰী বিল বজাৰ আৰু বাণিজ্যিক বিল বজাৰৰ মাজত পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা।
- (c) Mention any two similarities between money market and capital market.
মুদ্রা বজাৰ আৰু মূলধন বজাৰৰ মাজত যি কোনো দুটা সাদৃশ্য উল্লেখ কৰা।
- (d) State any two types of financial derivatives.
বিত্তীয় আহৰকসমূহৰ যি কোনো দুটা প্ৰকাৰ উল্লেখ কৰা।
- (e) Mention two significance of repo rate in maintaining economic stabilization.
অৰ্থনৈতিক স্থিৰতা বক্ষা কৰাত ৰেপো হাৰৰ দুটা গুৰুত্ব উল্লেখ কৰা।
- (f) What is portfolio management of commercial banks?
বাণিজ্যিক বেংকসমূহৰ পত্ৰাধাৰ পৰিচালনা কি ?

- (g) What is bank liquidity?
বেংকৰ তাৰল্যতা কি ?
- (h) Distinguish between quantitative and qualitative methods of credit control method of Central Bank.
কেন্দ্ৰীয় বেংকৰ পৰিমাণগত আৰু গুণগত ঋণ নিয়ন্ত্ৰণ পদ্ধতিৰ মাজত পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা।
- (i) Write two functions of Central Bank.
কেন্দ্ৰীয় বেংকৰ দুটা কাৰ্য লিখা।
- (j) What is money multiplier?
মুদ্রা গুণক কি ?

3. Answer the following questions (any four) :
5×4=20

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো চাৰিটা) :

- (a) Distinguish between money and near money.
মুদ্রা আৰু প্ৰায় মুদ্রাৰ মাজত পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা।
- (b) How does money supply affect rate of interest? Explain.
মুদ্রাৰ যোগানে কেনেদৰে সুদৰ হাৰক প্ৰভাৱিত কৰে? ব্যাখ্যা কৰা।
- (c) Explain the various financial instruments of capital market.
মূলধন বজাৰৰ বিভিন্ন বিত্তীয় আহিলাসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Distinguish between Central Bank and Commercial Bank.
কেন্দ্ৰীয় বেংক আৰু বাণিজ্যিক বেংকৰ মাজত পাৰ্থক্য
নিৰ্ণয় কৰা।

(e) Describe the features of money market.
মুদ্রা বজাৰৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

(f) Explain the role of capital market in
economic development.
অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত মূলধন বজাৰৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।

(g) Discuss the social functions of the
commercial banks.
বাণিজ্যিক বেংকসমূহৰ সামাজিক কাৰ্যসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

(h) Write a note on current monetary policy
of India.
সাম্প্ৰতিক সময়ৰ ভাৰতৰ মুদ্রানীতিৰ ওপৰত এটা টোকা
লিখা।

4. Answer the following questions (any four) :
10×4=40

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) Explain the various measurements of
money supply. Which is the best
measure? Give reasons.
8+2=10
মুদ্রাৰ যোগানৰ বিভিন্ন জোখমাখসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
কোনটো জোখমাখ উৎকৃষ্ট? যুক্তি দিয়া।

(b) Describe the nature and role of financial
institutions. 10
বিত্তীয় সংস্থাসমূহৰ প্ৰকৃতি আৰু ভূমিকা বৰ্ণনা কৰা।

(c) What are the main features of financial
sector reforms in India? Explain the
financial sector reforms adopted in
India in 1991. 4+6=10
ভাৰতৰ বিত্তীয় খণ্ডৰ সংস্কাৰৰ মূল বৈশিষ্ট্যসমূহ কি
কি? ১৯৯১ চনত ভাৰতত গ্ৰহণ কৰা বিত্তীয় খণ্ডৰ
সংস্কাৰসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Discuss the features of financial
derivatives and its benefits. 5+5=10
বিত্তীয় আহৰকসমূহৰ বৈশিষ্ট্য আৰু ইয়াৰ লাভসমূহ
আলোচনা কৰা।

(e) Explain briefly the liquidity premium
theory and market segmentation theory
of term structure of interest rates. 5+5=10
সুদৰ হাৰৰ কালগত গাঁথনিৰ তাৰল্য প্ৰিমিয়াম তত্ত্ব আৰু
বজাৰ বিভাজন তত্ত্বটো চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

(f) Describe the various heads of balance
sheet of commercial banks in detail. 10
বাণিজ্যিক বেংকসমূহৰ স্থিতিপত্ৰৰ বিভিন্ন শিতানসমূহ
বিতংকৈ বৰ্ণনা কৰা।

- (g) Write a detailed note on the commercial loan theory and anticipated income theory of portfolio management of commercial bank.

বাণিজ্যিক বেংকৰ পত্ৰাধাৰ পৰিচালনাৰ বাণিজ্যিক ঋণ তত্ত্ব আৰু প্ৰত্যাশিত আয় তত্ত্বৰ ওপৰত বিতং টোকা এটা লিখা। 5+5=10

- (h) What are the instruments of monetary policy? Explain its indicators.

মুদ্রানীতিৰ বিভিন্ন আহিলাসমূহ কি কি? ইয়াৰ সূচকসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 5+5=10

- (i) Explain the various methods of selective credit control policy adopted by Central Bank.

কেন্দ্ৰীয় বেংকে গ্ৰহণ কৰা গুণগত ঋণ নিয়ন্ত্ৰণ ব্যৱস্থাৰ বিভিন্ন পদ্ধতিসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 10

- (j) Discuss the various objectives of monetary policy. Which one is most appropriate in developing countries? Give reasons.

মুদ্রানীতিৰ বিভিন্ন উদ্দেশ্যসমূহ আলোচনা কৰা। কোনটো উন্নয়নশীল দেশত অধিক প্ৰযোজ্য? যুক্তি দিয়া। 7+3=10

2022

ECONOMICS
(Regular Elective)

Paper : ECO-RE-5016/5026/5036

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer any one Option

OPTION—A

Paper : ECO-RE-5016

(Economic Development and Policy in India—I)

1. Answer any ten of the following questions : 1×10=10

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দহটাৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Define poverty line.

দৰিদ্ৰতাৰ সীমাৰেখাৰ সংজ্ঞা দিয়া।

- (b) State any one source of capital formation.

মূলধন গঠনৰ যি কোনো এটা উৎস উল্লেখ কৰা।

(Turn Over)

(2)

- (c) What is meant by urbanisation?
নগৰীকৰণে কি বুজায় ?
- (d) Define unorganised sector.
অসংগঠিত খণ্ডৰ সংজ্ঞা দিয়া।
- (e) What is the value of marginal productivity of a worker in disguised unemployment?
ছদ্মবেশী নিবনুৱাৰ ক্ষেত্ৰত এজন শ্ৰমিকৰ প্ৰান্তিক উৎপাদিকাৰ মান কিমান হ'ব ?
- (f) Name the first poverty alleviation program introduced in plan period in India.
ভাৰতত পৰিকল্পনাৰ সময়ত প্ৰৱৰ্তন কৰা প্ৰথম দৰিদ্ৰতা নিৰ্মূল কৰা আঁচনিখন উল্লেখ কৰা।
- (g) Which country rank first as per HDI, 2022?
মানৱ উন্নয়ন সূচকাংক, ২০২২ মতে কোনখন দেশে প্ৰথম স্থান পাইছে ?
- (h) Define Fiscal policy.
বাজকোষীয় নীতিৰ সংজ্ঞা দিয়া।
- (i) When was the Stockholm Conference held?
ষ্টকহম সন্মিলন কেতিয়া হৈছিল ?

A23/361

(Continue

(3)

- (j) Mention one factor of human capital.
মানৱ মূলধনৰ এটা উপাদান উল্লেখ কৰা।
- (k) Who is the Chairman of 15th Finance Commission in India?
ভাৰতৰ ১৫তম বিত্ত আয়োগৰ অধ্যক্ষ কোন ?
- (l) Mention one cause of inequality.
অসমতাৰ এটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।
- (m) Who said, "A country is poor, because it is poor"?
কোনে কৈছিল, "এখন দেশ দুৰ্বীয়া, কাৰণ ই দুৰ্বীয়া" ?
- (n) What is meant by 'investment'?
'বিনিয়োগ' বুলিলে কি বুজা ?
- (o) Mention one drawback of urbanisation.
নগৰীকৰণৰ এটা অসুবিধা উল্লেখ কৰা।
- (p) Mention one objective of monetary policy.
মুদ্রানীতিৰ এটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।
- (q) Who wrote the book, *Poverty and un-British Rule in India*?
Poverty and un-British Rule in India গ্ৰন্থখন কোনে লিখিছিল ?
- (r) What is meant by economic reform?
অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰ কাক বোলে ?

A23/361

(Turn Over)

2. Answer any five of the following questions :

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো পাঁচটাৰ উত্তৰ লিখা :

2×5=10

- (a) Mention two types of sustainability.
দুই প্ৰকাৰৰ বহনক্ষমতা উল্লেখ কৰা।
- (b) What is meant by Human Development Index?
মানৱ উন্নয়ন সূচক কি ?
- (c) Distinguish between growth and development.
বিকাশ আৰু উন্নয়নৰ মাজত পাৰ্থক্য লিখা।
- (d) How can we differentiate between developing and developed country?
আমি উন্নয়নশীল আৰু উন্নত দেশৰ মাজত কেনেকৈ পাৰ্থক্য নিকাৰণ কৰিব পাৰোঁ ?
- (e) Mention two types of employment.
দুই প্ৰকাৰৰ নিয়োগ উল্লেখ কৰা।
- (f) What is frictional unemployment?
ঘৰ্ষিত নিবনুৱা কি ?
- (g) What is the full form of MGNREGA? When was it introduced?
MGNREGA ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপ কি ? ইয়াক কেতিয়া প্ৰবৰ্তন কৰা হৈছিল ?

(h) Distinguish between absolute poverty and relative poverty.

চৰম দৰিদ্ৰতা আৰু আপেক্ষিক দৰিদ্ৰতাৰ মাজত পাৰ্থক্য লিখা।

(i) Distinguish between autonomous investment and induced investment.

স্বয়ংক্ৰিয় বিনিয়োগ আৰু অভিপ্ৰেত বিনিয়োগৰ মাজত পাৰ্থক্য লিখা।

(j) Mention any two merits of liberalisation.

উদাৰীকৰণৰ যি কোনো দুটা সুবিধা লিখা।

3. Answer any four of the following questions :

5×4=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Explain the various causes of educated unemployment in India.
ভাৰতত দেখা দিয়া শিক্ষিত নিবনুৱাৰ বিভিন্ন কাৰণসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
- (b) What are the various sources of growth?
বিকাশৰ বিভিন্ন উৎসসমূহ কি কি ?
- (c) What is human capital? How does human capital differ from physical capital?
মানৱ মূলধন কাক কয় ? মানৱ মূলধন কিদৰে ভৌতিক মূলধনৰ পৰা পৃথক ?

2+3=5

(6)

(d) Explain the various determinants of demographic trends.

জনসংখ্যিক ধাৰাৰ বিভিন্ন কাৰকবোৰ ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Discuss the various indicators of human development.

মানৱ উন্নয়নৰ বিভিন্ন সূচকসমূহ আলোচনা কৰা।

(f) Write a note on the occupational structure in Indian economy.

ভাৰতীয় অৰ্থনীতিত বৃত্তিগত গাঁথনিৰ ওপৰত এটি টোকা লিখা।

(g) What is the rationale of introducing economic reform in India in 1991?

১৯৯১ চনত ভাৰতবৰ্ষত অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰ প্ৰৱৰ্ত্তন কৰাৰ যুক্তিযুক্ততা কি আছিল?

(h) Discuss the role of population in economic development.

অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত জনসংখ্যাৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

(i) Write the differences between internal and external financing of resources.

সম্পদৰ আভ্যন্তৰীণ আৰু বাহ্যিক বিত্তীয় নিৰ্ৰপাদনৰ পাৰ্থক্যসমূহ লিখা।

A23/361

(Continued)

(7)

4. Answer any four of the following questions :

10×4=40

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Discuss the linkages between development and sustainability.

উন্নয়ন আৰু বহনক্ষমতাৰ মাজত থকা সংযোগ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

(b) Discuss the various measures taken by Government to reduce unemployment in India.

ভাৰতবৰ্ষত নিবনুৱা সমস্যা দূৰীকৰণৰ বাবে চৰকাৰে গ্ৰহণ কৰা বিভিন্ন পদক্ষেপসমূহ আলোচনা কৰা।

(c) Explain the causes of slow economic growth of a developing country like India. Write some measures to foster the growth rate of these countries. 6+4=10

ভাৰতবৰ্ষত উন্নয়নশীল দেশৰ যিৰ অৰ্থনৈতিক বিকাশৰ কাৰণসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। এই দেশসমূহৰ বিকাশৰ হাৰ বৃদ্ধি কৰিবৰ বাবে কেইটামান উপায় লিখা।

(d) Is India overpopulated? Give reasons for your answer.

ভাৰতবৰ্ষ জনবহুল দেশ হ'বনে? তোমাৰ উত্তৰৰ সপক্ষে যুক্তি দিয়া।

A23/361

(Turn Over)

(8)

(e) Discuss the role of the finance Commission in India.

ভাৰতত বিত্তীয় আয়োগৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

(f) Explain the role of fiscal policy in economic stabilisation.

অৰ্থনৈতিক সুস্থিতাত ৰাজকোষীয় নীতিৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।

(g) Discuss the various features of a developing economy.

উন্নয়নশীল অৰ্থনীতি এখনৰ বিভিন্ন বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।

(h) Discuss the demographic trend of India during post-independent period.

স্বাধীনোত্তৰ কালত ভাৰতৰ জনসাংখ্যিক গতিধাৰা আলোচনা কৰা।

(i) What is meant by capital formation? Why is capital formation important in a developing economy? 2+8=10

মূলধন গঠন কাক কয়? এখন উন্নয়নশীল অৰ্থনীতিত মূলধন গঠন কিয় প্ৰয়োজন?

(j) What is vicious circle of poverty? How can it be combated? 3+7=10

দৰিদ্ৰতাৰ পাকচক্ৰ কি? ইয়াক কেনেদৰে দূৰ কৰিব পাৰি?

A23/361

(Continued)

(9)

OPTION—B

Paper : ECO—RE—5026

(Money and Banking)

1. Answer any ten of the following as directed : 1×10=10

তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো দহটাৰ নিৰ্দেশ অনুসৰি উত্তৰ দিয়া :

(a) "Money is what money does." Who said this?

"মুদ্রাই যি কৰে সেয়াই মুদ্রা।" কথাষাৰ কোনে কৈছিল?

(b) What is token money?

প্ৰতীক মুদ্রা কি?

(c) What does V signify in Fisher's equation?

ফিছাৰৰ সমীকৰণত থকা V য়ে কি সূচায়?

(d) Fill up the gap :

খালী ঠাই পূৰণ কৰা :

$$M_1 = C + DD + \underline{\hspace{2cm}}$$

(e) What is meant by money market?

মুদ্রাৰ বজাৰ মানে কি বুজায়?

(f) What is the full form of NBFIs?

NBFIs ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপ কি?

(g) Define adverse selection.

প্ৰতিকূল নিৰ্বাচনৰ সংজ্ঞা দিয়া।

A23/361

(Turn Over)

- (h) Mention any one instrument of capital market.
মূলধনী বজাৰৰ যি কোনো এটা আহিলাৰ নাম লিখা।
- (i) Stock exchange is a market where shares and bonds are bought and sold.
(Write true or false)
ষ্টক বিনিময় কেন্দ্ৰ হ'ল এনে এখন বজাৰ য'ত অংশপত্ৰ আৰু বণ্ড ক্ৰয়-বিক্ৰয় কৰা হয়।
(সত্য নে অসত্য লিখা)
- (j) When was the National Stock Exchange of India established?
ভাৰতত ৰাষ্ট্ৰীয় ষ্টক বিনিময়কেন্দ্ৰ কেতিয়া স্থাপন কৰা হৈছিল?
- (k) Name one economist who had forwarded the classical theory of interest.
সুদৰ সংস্থাপিত তত্ত্ব আগবঢ়োৱা এজন অৰ্থনীতিবিদৰ নাম লিখা।
- (l) What is liquidity preference?
তাবল্য প্ৰীতি কি?
- (m) What is liquidity trap?
তাবল্য ফাণ্ড কি?
- (n) Define prime lending rate.
প্ৰধান ঋণ হাৰৰ সংজ্ঞা দিয়া।

- (o) What is meant by portfolio management of commercial bank?
বাণিজ্যিক বেংকৰ পত্ৰাধাৰ পৰিচালনা মানে কি বুজায়?
- (p) Which is the first nationalised bank in India?
ভাৰতৰ প্ৰথম ৰাষ্ট্ৰীয়কৃত বেংক কোনটো?
- (q) Mention one limitation of monetary policy.
মৌদ্ৰিক নীতিৰ এটা সীমাবদ্ধতা উল্লেখ কৰা।
- (r) What is the name of central bank of India?
ভাৰতৰ কেন্দ্ৰীয় বেংকটোৰ নাম কি?

2. Answer any five questions of the following :

2×5=10

- তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো পাঁচটাৰ উত্তৰ দিয়া :
- (a) Mention two functions of money.
মুদ্ৰাৰ দুটা কাৰ্য উল্লেখ কৰা।
- (b) Write two sources of change in money supply in India.
ভাৰতত মুদ্ৰাৰ যোগান পৰিৱৰ্তনৰ দুটা উৎসৰ নাম লিখা।
- (c) Write two differences of money market and capital market.
মুদ্ৰা বজাৰ আৰু মূলধনী বজাৰৰ মাজত থকা দুটা পাৰ্থক্য লিখা।

(d) Mention two importances of money market.

মুদ্রা বজাৰৰ দুটা গুৰুত্ব উল্লেখ কৰা।

(e) Write name of two indices that shows index of stock market of India.

ভাৰতৰ ষ্টক বজাৰৰ সূচকাংক প্ৰকাশ কৰা দুটা নিৰ্দেশক নাম লিখা।

(f) Mention two causes of difference of rate of interest.

সুদৰ হাবৰ পাৰ্থক্য হোৱাৰ দুটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

(g) Write two limitations of loanable fund theory of interest.

সুদৰ ঋণযোগ্য পুঁজিতত্ত্বৰ দুটা সীমাবদ্ধতা লিখা।

(h) Mention two names of institution that relates to financial system.

বিত্তীয় বজাৰৰ লগত জড়িত দুটা অনুষ্ঠানৰ নাম উল্লেখ কৰা।

(i) Write two main functions of central bank.

কেন্দ্ৰীয় বেংকৰ দুটা মুখ্য কাৰ্য লিখা।

(j) Mention two objectives of India's current monetary policy.

ভাৰতৰ শেহতীয়া মৌদ্ৰিক নীতিৰ দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

3. Answer any four of the following questions :

5×4=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Write a short note on different concept of money supply in India.

ভাৰতত মুদ্রাৰ যোগান সম্বন্ধে থকা বিভিন্ন ধাৰণাৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখা।

(b) Mention any five determinants that affect money supply.

মুদ্রাৰ যোগান প্ৰভাৱিত কৰা যি কোনো পাঁচটা নিৰ্ধাৰকৰ নাম উল্লেখ কৰা।

(c) What are the main functions of financial market?

বিত্তীয় বজাৰৰ মুখ্য কাৰ্যবোৰ কি কি ?

(d) Discuss briefly the differences of monetary and non-monetary assets.

মৌদ্ৰিক আৰু অ-মৌদ্ৰিক পৰিসম্পদসমূহৰ মাজত থকা পাৰ্থক্যবোৰ চমুকৈ আলোচনা কৰা।

(e) Write a note on the advantages and disadvantages of asymmetric information.

অসমমাত্ৰিক সূচনাৰ সুবিধা আৰু অসুবিধা সম্বন্ধে এটি টোকা লিখা।

(f) What are the main objectives of credit control of central bank of a country?

এখন দেশৰ কেন্দ্ৰীয় বেংকৰ ঋণ নিয়ন্ত্ৰণৰ মূল লক্ষ্যবোৰ কি কি ?

(g) Mention the limitations of open market operation.

খোলা বজাৰ প্ৰক্ৰিয়াৰ সীমাবদ্ধতাবোৰ উল্লেখ কৰা।

(h) What are the roles of monetary policy in a developing economy? Discuss.

উন্নয়নশীল অৰ্থনীতিত মৌদ্ৰিক নীতিৰ ভূমিকাসমূহ কি? আলোচনা কৰা।

4. Answer any four of the following questions :

10×4=40

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is financial system? What are the roles of financial system in economic development of a country? Explain in detail.

3+7=10

বিত্তীয় ব্যৱস্থা কি? এখন দেশৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত বিত্তীয় ব্যৱস্থাই কেনে ভূমিকা পালন কৰে, বিস্তৃতভাৱে বৰ্ণনা কৰা।

(b) Explain the cash balance approach to quantity theory of money. What are the limitations of this approach?

7+3=10

মুদ্ৰাৰ পৰিমাণতত্ত্বৰ নগদ জমা বা বাহিৰ খৰচটো ব্যাখ্যা কৰা। এই খৰচৰ সীমাবদ্ধতাবোৰ কি কি?

(c) Discuss in detail the liquidity preference theory of rate of interest.

সুদৰ তাৰল্যপ্ৰীতি তত্ত্বটো বহলাই আলোচনা কৰা।

(d) What is meant by term-structure of interest rate? Explain the expectation theory of term-structure of interest rate.

2+8=10

সময়-গাঁথনি সুদৰ হাব মানে কি? সময়-গাঁথনি সুদৰ হাব ধাৰণাৰ প্ৰত্যাশিত তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Explain the credit creation method of commercial bank. Mention three determinants that limit the powers of credit creation of commercial bank.

7+3=10

বাণিজ্যিক বেংকৰ ঋণসৃষ্টিৰ পদ্ধতি ব্যাখ্যা কৰা। বাণিজ্যিক বেংকৰ ঋণসৃষ্টিৰ ক্ষমতাক সীমিত কৰা তিনিটা কাৰক উল্লেখ কৰা।

(f) Write a note on different components of structure of banking system in India.

ভাৰতৰ বেংক ব্যৱস্থাৰ গাঁথনিৰ বিভিন্ন উপাদানবোৰৰ সম্বন্ধে এটি টোকা লিখা।

(g) Explain in detail the reforms initiative of financial market in liberalisation period.

উদ্বীকৰণৰ কালছোৱাত ভাৰতৰ বিত্তীয় বজাৰত অনা সংস্কাৰবোৰ সম্বন্ধে বহলাই বৰ্ণনা কৰা।

(h) What are the main functions of central bank of a country? Why is central bank called lender of last resort? 7+3=10

এখন দেশৰ কেন্দ্ৰীয় বেংকৰ মূল কাৰ্যবোৰ কি কি? কেন্দ্ৰীয় বেংকক ঋণদানৰ শেষ আশ্রয়স্থল বুলি কিয় কোৱা হয়?

(i) Write a note on portfolio management of a commercial bank. How does banking reforms of India help in portfolio management process of a commercial bank? 6+4=10

বাণিজ্যিক বেংকৰ পত্ৰাধাৰ পৰিচালনা সম্বন্ধে এটি টোকা লিখা। ভাৰতৰ বেংক সংস্কাৰ পদ্ধতিয়ে বাণিজ্যিক বেংকক পত্ৰাধাৰ পৰিচালনাত কিদৰে সহায় কৰিছে?

(j) What is bank rate? How does bank rate affect credit creation scenario of an economy? What are the limitations of this measure to control credit? 2+6+2=10

বেংকৰ হাৰ কি? বেংকৰ হাৰে এখন অৰ্থনীতিৰ ঋণ সৃষ্টিৰ অবস্থাটোক কিদৰে প্ৰভাৱিত কৰে? ঋণ সৃষ্টি নিয়ন্ত্ৰণ কৰাত এই ব্যৱস্থাটোৰ সীমাবদ্ধতাৰোৰ কি কি?

OPTION—C

Paper : ECO-RE-5036

(Environmental Economics)

1. Answer the following questions (any ten) : 1×10=10

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো দহটা) :

- What is ecology?
পৰিবেশতত্ত্ব কি?
- What is market failure?
বজাৰৰ বিফলতা কি?
- Mention one character of public good.
ৰাজহুৱা দ্ৰব্যৰ এটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।
- What is meant by environment?
পৰিবেশ মানে কি বুজায়?
- Define sustainable development.
বহনক্ষম উন্নয়নৰ সংজ্ঞা দিয়া।
- State one feature of common property resource.
সাৰ্বজনীন সম্পদৰ এটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

- (g) What is free rider problem?
মুক্ত আৰোহণৰ সমস্যা কি ?
- (h) Define marginal social cost.
প্ৰান্তিক সামাজিক ব্যয়ৰ সংজ্ঞা দিয়া।
- (i) What is meant by command and control method?
আদেশ আৰু নিয়ন্ত্ৰণ পদ্ধতি মানে কি বুজায় ?
- (j) What is liability law?
দায়বদ্ধতা আইন কি ?
- (k) What is meant by green GDP?
সেউজ GDP মানে কি বুজায় ?
- (l) Give the concept of global warming.
গোলকীয় উষ্ণতাৰ ধাৰণাটো দিয়া।
- (m) What is biodiversity?
জৈৱবৈচিত্ৰ্য কি ?
- (n) Name one greenhouse gas.
এবিধ সেউজগৃহ গেচৰ নাম লিখা।
- (o) What is ozone layer depletion?
অ'যন স্তৰৰ অৱক্ষয় কি ?

- (p) State one global environmental problem.
গোলকীয় পৰিবেশৰ এটা সমস্যা উল্লেখ কৰা।
- (q) What is optimal level of pollution?
কাম্য প্ৰদূষণ স্তৰ কি ?
- (r) Write one objective of environmental economics.
পৰিবেশ অৰ্থনীতিৰ এটা উদ্দেশ্য লিখা।
2. Answer the following questions in short (any five) : 2×5=10
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ চমু উত্তৰ দিয়া (যি কোনো পাঁচটা) :
- (a) Give two examples of negative externalities.
ঋণাত্মক বাহ্যিকতাৰ দুটা উদাহৰণ দিয়া।
- (b) Mention two causes of climate change.
জলবায়ু পৰিৱৰ্তনৰ দুটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।
- (c) Define the point of Pareto optimality in case of public goods.
বাজহুৱা প্ৰব্যৰ ক্ষেত্ৰত পেৰাট'ৰ কাম্য বিন্দুটোৰ সংজ্ঞা দিয়া।

- (d) What is Pigouvian tax?
পিজুৰ কৰ ব্যৱস্থা কি ?
- (e) State any two components of sustainable development.
বহনক্ষম উন্নয়নৰ যি কোনো দুটা উপাদান উল্লেখ কৰা।
- (f) Distinguish between strong and weak sustainability.
শক্তিশালী আৰু দুৰ্বল বহনক্ষমতাৰ মাজত পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা।
- (g) Give two reasons of decline in biodiversity.
জৈৱবৈচিত্ৰ্যৰ অৱনতিৰ দুটা কাৰণ দিয়া।
- (h) State two problems created by solid wastes.
গোটা আৱৰ্জনাই সৃষ্টি কৰা দুটা সমস্যা উল্লেখ কৰা।
- (i) Give two reasons of ozone layer depletion.
অ'যন স্তৰৰ অৱক্ষয়ৰ দুটা কাৰণ দিয়া।
- (j) Why is biodiversity important?
জৈৱবৈচিত্ৰ্য কিয় গুৰুত্বপূৰ্ণ?

3. Answer the following questions (any four) :
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো চাৰিটা) : 5×4=20

- (a) Explain the biotic elements of environment.
পৰিবেশৰ জৈৱিক উপাদানসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
- (b) Point out the positive and negative effects of development on environment.
উন্নয়নে পৰিবেশৰ ওপৰত পেলোৱা ধনাত্মক আৰু ঋণাত্মক প্ৰভাৱসমূহ আঙুলিয়াই দিয়া।
- (c) Explain the characteristics of common property rights.
সাৰ্বজনীন সম্পত্তিৰ অধিকাৰৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
- (d) Discuss the process of internalising externalities through government intervention.
চৰকাৰৰ হস্তক্ষেপৰ দ্বাৰা বাহ্যিকতাৰ অন্তৰ্গতকৰণ প্ৰক্ৰিয়া আলোচনা কৰা।
- (e) Write a note on market-based methods of pollution control.
প্ৰদূষণ নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে বজাৰ-ভিত্তিক পদ্ধতিবোৰৰ ওপৰত এটা টোকা লিখা।

(f) What is transboundary environmental problem? Explain its various causes.

আন্তঃসীমান্ত পৰিবেশৰ সমস্যা কি? ইয়াৰ বিভিন্ন কাৰণসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(g) Explain the various effects of climate change.

জলবায়ু পৰিবৰ্তনৰ বিভিন্ন প্ৰভাৱসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(h) Briefly explain the major environmental protection activities undertaken in India.

পৰিবেশ সুৰক্ষাৰ বাবে ভাৰতে গ্ৰহণ কৰা গুৰুত্বপূৰ্ণ কাৰ্য্যাবলী সংক্ষিপ্তভাৱে আলোচনা কৰা।

4. Answer the following questions (any four) :

10×4=40

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) Discuss diagrammatically Pareto optimality of public goods.

বাজহুৱা স্ৰৱণ পেৰাট'ৰ কাম্যতা চিত্ৰৰ সহায়ত আলোচনা কৰা।

(b) Explain the environmental impact of industrial activities with example.

উদ্যোগ-বিষয়ক উৎপাদন কাৰ্য্যাবলীৰ পৰিবেশীয় পৰিণাম সম্পৰ্কে উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা।

(c) What is pollution permit system? Discuss different steps involved in pollution permit system. 2+8=10

প্ৰদূষণ অনুমতি ব্যৱস্থা কি? প্ৰদূষণ অনুমতি ব্যৱস্থাৰ লগত জড়িত বিভিন্ন পদক্ষেপসমূহ আলোচনা কৰা।

(d) Discuss cost-benefit analysis of environmental policies and regulations.

পৰিবেশ নীতি আৰু নিয়মৰ ব্যয় আৰু লাভালাভ বিশ্লেষণ আলোচনা কৰা।

(e) What is environment impact assessment? Discuss the process of environment impact assessment. 2+8=10

পৰিবেশ প্ৰভাৱ মূল্যায়ন কি? পৰিবেশ প্ৰভাৱ মূল্যায়নৰ পদ্ধতিটো আলোচনা কৰা।

(f) Write a note on indicators of sustainable development.

বহনক্ষম উন্নয়নৰ সূচকসমূহৰ ওপৰত এটা টোকা লিখা।

(g) Discuss sustainable development from Indian perspective.

ভাৰতৰ প্ৰেক্ষাপটত বহনক্ষম উন্নয়ন আলোচনা কৰা।

(h) What are non-market goods and services? Explain the various processes of valuation of non-market goods and services.

2+8=10

অবজাৰ সামগ্ৰী আৰু সেৱাসমূহ কি? অবজাৰ সামগ্ৰী আৰু সেৱাসমূহ মূল্যাংকন কৰা বিভিন্ন পদ্ধতিসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(i) "The equilibrium between demand for and supply of public goods fails to satisfy allocative efficiency." Discuss the statement.

“ৰাজহুৱা সামগ্ৰীৰ চাহিদা আৰু যোগানৰ ভাৰসাম্যতা আবণ্টনৰ দক্ষতা আহৰণ কৰাত ব্যৰ্থ।” উক্তিটো আলোচনা কৰা।

(j) Discuss the nature and subject matter of environmental economics.

পৰিবেশ অৰ্থনীতিৰ প্ৰকৃতি আৰু বিষয়বস্তু আলোচনা কৰা।

★★★

2022

EDUCATION

(Honours Elective)

Paper : EDU-HE-5016

(Continuing Education)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either in English or in Assamese

1. Answer any ten of the following questions :

1×10=10

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দহটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is continuing education?

অবিৰত শিক্ষা কি?

(b) What is the full form of UNESCO?

UNESCO ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো কি?